

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ

**НИЙСЛЭЛИЙН АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН
2017 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН
/ХАГАС ЖИЛ/**

УЛААНБААТАР ХОТ

Монгол улсын Засгийн газрын 2016 оны 8 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2016 оны А/635 дугаар захирамжаар тус газрын бүтэц орон тооны хязгаарыг, Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/831 дугаар захирамжаар газрын дүрмийг тус тус баталж, 3 хэлтэст 18 албан хаагчтайгаар үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Аялал жуулчлалын газраас 2017 онд Нийслэлийн Засаг даргад нийлүүлэх нийт 22 үүнээс тусгай захиалгат 16 бүтээгдэхүүн ажил үйлчилгээ, газрын дүрмээр хүлээсэн болон Нийслэлийн удирдлагуудаас өгсөн үүрэг даалгаварын хэрэгжилт, үр дүнг тайланд тусгав.

НЭГ. БОДЛОГЫН ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД

Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газар нь Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2016-2020 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэхэд үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн ажиллав. 2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар бодлогын зорилтуудын хүрээнд дараах ажлуудыг хийж хэрэгжүүлэв. Үүнд:

➤ Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт 63%, Монгол Улсын Засгийн газрын тогтоолын биелэлт 30%, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн биелэлт 58%, НИТХ-ын 2016 оны 5/10 дугаар тогтоолоор батлагдсан Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн биелэлт 74 %, НИТХ-ын 2017 оны тогтоолын биелэлт 50 %, НИТХТ-ийн 2017 оны тогтоолын биелэлт 70%, Нийслэлийн Засаг даргын захирамжийн биелэлт 77%, нийт дээд газрын шийдвэрийн биелэлт 60% -тай байна.

➤ “Улаанбаатар хотын аялал жуулчлалыг 2017-2020 онд хөгжүүлэх хөтөлбөр”-ийн төслийг 2017 оны 06 сарын 15-ны өдөр Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, НИТХТ-ийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр, өргөн барихаар ажиллаж байна. “Улаанбаатар хотын аялал жуулчлалыг 2017-2020 онд хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр”-ийн төсөлд байгууллагын www.tourism.ub.gov.mn цахим хуудасд санал асуулгын цэс байршуулж иргэдээс санал авч байна. Мөн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд хамааралтай байгууллагууд болох ЗАА, НЦГ, НХТЕТГ, НСУГ, НБТСХ зэрэг байгууллагуудаас албан бичгээр санал авсан болно.

➤ Албан болон бизнесийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр боловсруулах ажлын хэсгийг байгуулах талаар Байгаль орчин, Аялал жуулчлалын яам болон аялал жуулчлалын байгууллагуудын төлөөлөл оролцсон уулзалтыг 2017 оны 05 сарын 01-ний өдөр Holiday Inn зочид буудлын хурлын танхимд зохион байгуулав. Уулзалтын үеэр “MICE, ажил хэргийн аялал жуулчлалын зах зээл” сэдвээр Bat Solutions Partners ХХК-ийн ерөнхий захирал Б.Баярхүү, “MICE зах зээлийн хэв шинж” сэдвээр Үндэсний Аялал жуулчлалын байгууллага ТББ-ын тэргүүн Б.Индра нар илтгэл тавьж, илтгэлүүдтэй холбоотой асуулт, хариулт хэлэлцүүлэг зохион байгуулав. Хэлэлцүүлэгийн дараа хөтөлбөр боловсруулах ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд БОАЖЯ-ны Аялал жуулчлалын бодлого зохицуулалтын газрын дарга С.Бат-Эрдэнэ, тус яамны мэргэжилтэн С.Баясгалан, Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газрын дарга Д.Батсүх, тус газрын мэргэжилтэн Д.Жавхлан, Монголын Зочид буудлуудын холбооны ерөнхийлөгч С.Мөнхбат, Үндэсний Аялал жуулчлалын байгууллагын тэргүүн Б.Индраа, Bat Solutions Partners ХХК-ийн ерөнхий захирал Б.Баярхүү, Улаанбаатар Аялал жуулчлалын холбооны тэргүүн Ё.Бадрал, WTM ХХК-ны менежер Э.Цэрэндолгор нарын нэрийг дэвшүүлсэн. Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг Байгаль орчин, Аялал жуулчлалын сайдын тушаалаар батлуулахаар хүлээгдэж байна.

➤ Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2011 оны 120 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрт аялал жуулчлалын байр сууцын үйл ажиллагаа эрхлэх журам”-ын дагуу жуулчны байр сууцын үйлчилгээ эрхлэгчдээс 2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 194 санал хүсэлт, өргөдөл ирсэн ба стандартын шаардлага хангасан 33 иргэн, 132 ААН-д үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл

олгож, стандартын шаардлага хангаагүй 3 иргэн, 16 ААН-д хугацаатай үүрэг даалгавар өгч, стандартын үзлэгт хамрагдах хүсэлтэй 1 иргэн, 9 ААН-ийн хүсэлтийн дагуу үзлэгт хамруулахаар бэлтгэлийг хангаж байна. Тогтоолын хэрэгжилт 90-тай байна. Иргэн, ААНБ-дын хүсэлтийг хуулийн хугацаанд нь шийдвэрлэн ажиллаж байна.

ХОЁР. АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ ТАЛААР

➤ Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/322 дугаар захирамжаар дотоодын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, Монгол аялагчдад эх орны байгалийн үзэсгэлэнт газрууд, түүх соёлын дурсгалт газруудын талаар нэгдсэн мэдээлэл олгох, зөв зохистой аялах, ямар маршрутаар хаашаа, яаж аялах талаар зөвлөмж олгох зорилготой үндэсний аялал жуулчлалын “Улаанбаатар-2017” үзэсгэлэнг 3 дахь жилдээ Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам, Улаанбаатар аялал жуулчлалын холбоотой хамтран 2017 оны 6 дугаар сарын 03-04-ний өдрүүдэд жанжин Д.Сүхбаатарын талбайд зохион байгуулав. Үзэсгэлэнд ОХУ, БНСУ, АНЭУ, БНЭУ-ын элчин сайдын яам, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Говьсүмбэр, Дорноговь, Дорнод, Дундговь, Завхан, Өвөрхангай, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Төв, Хөвсгөл, Хэнтий аймгуудын Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрууд, жуулчны бааз, рашаан сувиллын газрууд болон Хил хамгаалах ерөнхий газар, Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ, “Төрийн банк”, “Юнител” компани, Монголын Уулчдын үндэсний холбоо, Монголын Рафтингийн холбоо, Аялал жуулчлалын Боловсрол хөгжлийн нийгэмлэг зэрэг мэргэжлийн холбоодууд, тур оператор компаниуд, аялал жуулчлалын төсөл хөтөлбөрүүд зэрэг 80 гаруй байгууллага оролцож дотооддоо аялах аяллын маршрут, зөвлөгөө мэдээлэл, гадаад улс орон руу аялах амарч зугаалахтай холбогдсон мэдээ мэдээллийг өгч, аяллын холбогдолтой бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ иргэдэд танилцууллаа. Мөн үзэсгэлэнгийн үеэр иргэд аялагчдад зориулан Монголын Үндэсний их сургуулийн багш, судлаач, доктор профессор О.Сүхбаатар Монгол улсын хүрхрээг үзэж судлах аялал, Монголын Уулчдын үндэсний холбооны дэд ерөнхийлөгч С.Алдархишиг Дугуйн аялал, уулын спорт гайхамшигийн талаар, Монголиан гайд тур компанийн захирал Ч.Буянбадрах Гадаадад аялахад хэрхэн бэлтгэх талаар, гэрэл зурагчин Л.Жаргал Аяллын үеэр шувуу, амьтны зургийг хэрхэн авах вэ?, Монголын Цайны замын холбооны дэд тэргүүн Ш.Эгшиг Монголын нууц товчоо сэдэвт аяллын талаар илтгэлүүд тавьлаа. Энэ жилийн үзэсгэлэнгийн шилдгийн шилдэг орлогчоор “Төрийн банк”, өвөрмөц тохижилттой оролцогчоор ОХУ-ын Шинжлэх ухаан соёлын төв “РЦНК” шалгарлаа. Үзэсгэлэнг нийт 8000 гаруй иргэн үзэж сонирхлоо.

➤ Нийслэлд аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлэх зорилгоор Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газар, БНСУ-ын Чэжүгийн Аялал жуулчлалын газар хооронд байгуулсан хамтын ажиллагааны гэрээнд Нийслэл хот орчмын амралт, аялал жуулчлалын бүсэд явган аяллын зам тохижуулах заалт тусгагдсан. Хамтын ажиллагааны гэрээний дагуу БЗД-ийн 11 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэр Богдхан ууланд 2 явган аяллын зам дагуу нийт 120 туузтай багана, эхлэл төгсгөл цэг дээр морь хэлбэрт 8 тэмдэг, 2.2 өндөртэй том самбар 2-ыг тус тус байрлуулж тохижуулав. Энэ тохижилтын ажлыг байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл хамгийн багатайд тооцогддог БНСУ-ын “Оллетрэйл” стандартаар хийсэн бөгөөд одоогоор Япон, БНСУ-ын 21 чиглэлд 422 км замд ашиглаж байгаа. Явган аяллын замын нээлтийн арга хэмжээг 2017 оны 06 дугаар сарын 18-ны өдөр БЗД-ийн Хонхор тосгонд зохион байгуулав. Арга хэмжээнд Нийслэлийн Байгаль орчны газар, Богдхан уулын Дархан Цаазат Газрын хамгаалалтын захиргаа, Богдхан уулын болон Горхи Тэрэлжийн Байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргаа, “UB hiking” аяллын клуб, БНСУ-ын Жежу хотын Аялал жуулчлалын газрын дэд дарга Чой Каб Еол, Жежу Оллэ нийгэмлэгийг үүсгэн байгуулагч Сук Мёнг Соок, Монгол суугаа БНСУ-ын элчин сайд У Сун, нэгдүгээр нарийн бичгийн дарга Чон Ги Вон, Жежу Оллэгийн багийн төлөөлөл, эрүүл мэндийн үзлэг зохион байгуулах сайн дурын баг, алхагч аялагчид нийт 400 гаруй хүн оролцлоо. Нээлтийн арга хэмжээнд оролцсон төлөөллүүд Монголд нээгдэж буй Оллэ явган аяллын замын талаар мэдээлэл өгч, аялагчидтай хамт Хонхор тосгоноос Туул зөрлөгийн айлууд хүртэл алхлаа. Тус газраас алхагчдын аюулгүй байдал, тав тухыг хангах зорилгоор замд зөөврийн бие засах газар, эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэв. Мөн аяллын эрүүл мэндийн

сайн дурын баг 06 дугаар сарын 17, 18-ны өдрүүдэд Хонхор тосгоны иргэдийг эрүүл мэндийн үнэгүй үзлэгт хамрууллаа. Нээлтийн арга хэмжээний дараа Монголд нээгдэж буй Оллэ явган аяллын замын тухай мэдээлэл өгөх хэвлэлийн бага хурлыг Холидэй Инн зочид буудалд хийж, хэвлэлийн бага хуралд БНСУ-аас ирсэн 3 телевиз, сонины сэтгүүлч, сайн дурын нийтлэлчид, Монголын хэвлэл мэдээллийн байгууллагууд, иргэдийн төлөөллүүд оролцлоо.

➤ Гэрлэх ёслолын ордонг хотын аяллын бүтээгдэхүүн болгох зорилгоор Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-тай хамтарч ажиллах Санамж бичгийг 2017 оны 05 сарын 15-ны өдөр байгуулав. Санамж бичгийн хүрээнд 2017 онд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө гарган батлав. Гэрлэх ёслолын ордон ОНӨААТҮГ-аас ирүүлсэн хөтөлбөр, танилцуулгыг Үндэсний аялал жуулчлалын Улаанбаатар үзэсгэлэнгийн үеэр сурталчлан, аялал жуулчлалын компаниудад хүргүүлж аяллын хөтөлбөрт оруулах ажлыг хийж байна.

➤ Монголын үндэсний өв соёл, уламжлалыг гадаад сурталчлах зорилготой Монгол фильм группын бүтээл Чингисийн хүүхдүүд уран сайхны киног жуулчны улирлын туршид “Corporate cinema” болон “Icinema” кино театраар өдөр бүр тодорхой цагуудад гаргаж жуулчдад үзүүлэх аяллын шинэ бүтээгдэхүүн үйлчилгээ болгон сурталчлах ажилд аялал жуулчлалын байгууллагуудын 60 гаруй төлөөллийг хамруулав.

➤ Жуулчдыг бэлэн мөнгөний эрсдэлээс хамгаалах, аюулгүй аялах нөхцөлийг бүрдүүлэх, Улаанбаатар хотын нийтийн тээврээр зорчих, үзвэр, үйлчилгээний газруудад багцын үнээр үйлчлүүлэх боломжтой “Жуулчин” картыг үйлчилгээнд нэвтрүүлэв. Энэхүү картыг Төрийн банктэй хамтран зах зээлд нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд Модус Студээр картын цогц дизайны ажлыг гүйцэтгүүлж, БНСУ-д хэвлүүлэн зах зээлд гаргав. 2017 онд энэ ажлыг үргэлжлүүлэн идэвхжүүлэх, сурталчлах зорилгоор Төрийн банкны сурталчилгаа, мэдээ мэдээлэл бүхий танилцуулгыг Ulaanbaatar official guide book гарын авлага номын 2 нүүрэнд, Улаанбаатар хотын албан ёсны газрын зурагт трэйвел картын борлуулах тус банкны салбаруудын мэдээллийг оруулах мөн Шөнийн гудамжны задгай театрт тус банкны трэйвел картыг сурталчилсан видео шторкийг хуваарийн дагуу цацах ажлуудыг хийж байна.

➤ Улаанбаатар хотыг олон улсад өрсөлдөх чадвартай, зүүн хойд Азийн бизнес, соёлын болон дамжин өнгөрөх жуулчлалын төв болгон, ирсэн жуулчдын сэтгэл ханамжийг нэмэгдүүлэх, иргэдийн амралт, чөлөөт цагаа өнгөрөөх аялал жуулчлалын олон талт үйлчилгээ бий болгох зорилготой Шөнийн гэрэлт гудамж төслийг хэрэгжүүлж байна. Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/390, А/496 дугаар захирамж, Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежерийн 2017 оны А/104 дүгээр тушаалын дагуу “Шөнийн гэрэлт гудамж” төслийн хүрээнд төсөл хэрэгжих байршилд асар болон зориулалтын бусад түр байгууламжаар худалдаа, үйлчилгээ эрхлэх аж ахуйн нэгжүүд, хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээ, хүнсний худалдаа эрхлэх, бэлэг дурсгал, гар урлалын үндэсний брэнд бүтээгдэхүүний худалдаа эрхлэх чиглэлээр аж ахуйн нэгжүүдийг сонгон шалгаруулж, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын гадна орчны тохижилтод тавигдах шаардлагыг хангуулан 6 дугаар сарын 8-ны өдөр нээлтийн ажиллагааг зохион байгуулав. Төслийн ерөнхий төлөвлөлтийг НХТЕТГ гүйцэтгэн, худалдаа, үйлчилгээг сонгох, хяналт тавьж ажиллахыг ЗАА хариуцаж, хэрэгжүүлэгч байгууллагаар Юнайтед Инвестмент партнерс ХХК ажиллаж байна. Тус газрын зүгээс Шөнийн гэрэлт гудамж төслийн хүрээнд Гэр мэдээллийн төвийг шинээр нээж, тохижуулан, мэдээллийн ажилтанг 2 ээлжээр ажиллуулж байна.

➤ Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/36 дугаар захирамжаар 02-р сарын 11,12-ны өдрүүдэд “Улаанбаатарын өвлийн наадам 2017” арга хэмжээг НЗДТГ, НОБГ, НСУГ, БТСХ, БЗД-ын ЗДТГ, Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэн ОНӨҮГ, “Улаанбаатар чуулга”, Хот тохижилтын газар, Мөсөн шагайн холбоо, Мөсөн сурын холбоо, Мэргэжлийн сноубордын холбоо, Регбигийн холбоо, Цанын холбоо, “Зайсан мото” клуб, Үндэсний хоол, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэгдсэн холбоо зэрэг 16 байгууллагуудтай хамтран Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэнд зохион байгууллаа. Арга хэмжээний үеэр Мөсөн сурын харвааны улсын аварга шалгаруулах тэмцээн, Регбигийн Улаанбаатарын цомын аварга

шалгаруулах тэмцээн, Цанын үйлчилгээ, цанын сонирхогчийн тэмцээн, Спортын буухиа тэмцээн, Мөсний шагайн харвааны тэмцээн, Мөсөн хананы авиралтын үзүүлбэр, тэмцээн, Мөсөн шатрын тэмцээн, Чингэлтэй, Сүхбаатар, Хан-Уул дүүргийн 20 гаруй хорооны иргэдийн үндэсний хувцастай парад зэрэг арга хэмжээг зохион байгуулав. Арга хэмжээний төрлүүдээр 1-3 дугаар байр эзлүүлэн идэвхтэй оролцсон иргэн байгууллага тус бүрийг шагнаан урамшуулж, зохион байгуулалтын ажилд нийт 51.236.000 төгрөгийг төсөвлөн зарцуулж, 18.986 төгрөг хэмнэсэн байна. Энэ жилийн арга хэмжээг иргэдийн баяр болгон, Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэнд зохиогдсон нь иргэд, оролцогчдын хувьд тав тухтай мөн хотын төвд ойр байсан нь хамрагдах иргэдийн тоо нэмэгдэхэд нөлөөллөө. Өмнөх жилүүдээс үйл ажиллагааны төрөл, хэлбэрүүд нэмэгдсэн. Иргэд, гэр бүлийн дунд спортын буухиа болон олс таталтын тэмцээн зохион байгуулсан нь өвлийн наадмыг зорин ирэх иргэд, наадмын цар хүрээг нэмэгдүүлэхэд нөлөөллөө. Дашваанжил ХХК-ийн зүгээс санаачлага гаргаж талбай, тайз, асар гэрүүдэд халаагуур тавьж хамтран ажиллав. Тусгай сонирхлын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, өвлийн улирлын уламжлалт болон орчин үеийн экстрим спортыг хөгжүүлэх, жуулчны улирлын хугацааг уртасгах, өвлийн улиралд Улаанбаатар хотод ирсэн жуулчдын сонирхлыг татах арга хэмжээний тоог нэмэгдүүлэх зорилготой уг арга хэмжээнд өмнөх жилүүдээс оролцогч, сонирхогчдын тоог нэмэгдүүлэв. Уг арга хэмжээг 10000 гаруй хүн үзэж сонирхон байна.

➤ ЮНЕСКО-д бүртгэгдсэн Монголын казакуудын бүргэдээр ан хийх соёлын өвийг сэргээн хөгжүүлэх, гадаад дотоодод сурталчлах зорилгоор Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газар, Бүргэдчдийн холбоо, Улаанбаатарын Аялал жуулчлалын холбоо хамтран “Нүүдэлчдийн өвөл” өвлийн аялал жуулчлалын арга хэмжээний хүрээнд “Бүргэдчдийн баяр”-ыг Улаанбаатар хотод тогтмол зохион байгуулахаар Санамж бичиг байгуулав.

➤ Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газрын даргын 2017 оны А/36 дугаар тушаалын дагуу 2017 оны 04 дүгээр сарын 28-ны өдөр нийслэлийн Улаанбаатар чуулгын байранд Нийслэлийн Хөдөлмөр эрхлэлтийн газар, Залуучуудын хөгжлийн газартай хамтран "Аялал жуулчлал ба ажил эрхлэлт" хөдөлмөрийн яармаг зохион байгуулав. Хөдөлмөрийн яармагт аялал жуулчлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг 40 байгууллага оролцож аялал жуулчлалын чиглэлээр 500 гаруй нээлттэй ажлын байр зарлаж, 6 дүүргийн хөдөлмөр халамж үйлчилгээний хэлтэс болон Нийслэлийн Хөдөлмөр эрхлэлтийн газар 2000 орчим ажлын байрны санал ирүүлсэн. Хөдөлмөрийн яармагийн үеэр 1100 хүн оролцож анкет бөглөн, ажлын ярилцлага өгснөөс 194 хүн түр болон байнгын ажлын байртай болсон байна.

➤ Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газраас санаачлан хот орчмын байгалийг танин мэдэх, явган аяллыг сурталчлах, бүх нийтийн биеийн тамирыг дэмжин, эрүүл амьдрахуйн хэв маяг бий болгох, аялагчдын тав тух, аюулгүй байдлыг хангахад чиглэсэн аяллын замыг тэмдэгжүүлэх, тохижуулах ажилд судалгаа хийх зорилготой явган аяллыг 2017 оны 07 дугаар сарын 02-нд зохион байгуулав. Уг явган аялалд Чингэлтэй дүүргийн 9,10-р хорооны 70 иргэн хамрагдаж, Чингэлтэй хайрханд аялах чиглэлийг тогтоох судалгааг хийлээ. Аялалд оролцсон 70 иргэн болон Чингэлтэй дүүргийн залуусын дунд “Чингэлтэй хайрхан” явган аяллын клубыг байгуулж, хорооны иргэдээс ахлагч нарыг томиллов. Дүүргийн иргэд үүсгэн байгуулсан тус клубийг цаашид Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газар дэмжин ажиллаж, улирал тус бүр хамтарсан аяллыг зохион байгуулан, аяллын талаарх боловсролыг олгох тодорхой сэдвийн хүрээнд сургалтууд хамтран зохион байгуулж хэрэгцээт мэдээллээр ханган чадавхижуулж байхаар тохиролцов.

ГУРАВ. МЭДЭЭЛЭЛ, СУРТАЛЧИЛГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР

Улаанбаатар хотыг бие даасан зорих газар болгон хөгжүүлэх зорилгоор голлох зах зээлийн орнуудад чиглэсэн маркетингийн цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлж байна.

➤ ХБНГУ-ын Берлин хотноо 2017 оны 3 сарын 04-10-ны өдрүүдэд зохион байгуулагдсан Ай-Ти-Би Берлин олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/97 дугаар захирамжийн дагуу тус газрын дарга Д.Батсүх, мэргэжилтэн Я.Сарангэрэл нар оролцов. 51 дэх удаагаа зохион байгуулагдаж байгаа олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнгийн түнш орноор Ботсвана улс ажиллаж, онцлох чиглэл нь мэдээллийн технологи, жуулчдын аюулгүй байдал, дүрвэгсдийн асуудал байв. Үзэсгэлэнд БОАЖЯ-ны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Цэнгэл, Герман Улсад суугаа Онц бөгөөд бүрэн эрхт элчин сайд Ц.Болор, Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын зөвлөх Д.Гансүх, Монголын Аялал жуулчлалын холбоо, МИАТ ХК болон аялал жуулчлалын 9 компани нэгдсэн зохион байгуулалттайгаар оролцож нийт 121 м.кв талбайд тохижилт хийсний 1/3 хэсэгт нийслэлийн Аялал жуулчлалын газар Улаанбаатар хотыг сурталчлав. Үзэсгэлэнгийн үеэр ХБНГУ-ын Эдийн засаг, эрчим хүчний яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ирис Глайке, Берлин хотын дарга ноён Михайл Мюллер, Аялал жуулчлалын холбооны ерөнхийлөгч Михайл Френцэл, Норберт Фийбиг, “Мессэ Берлин” компаний захирал Кристиан Гёке болон дэлхийн Аялал жуулчлалын байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга Талиб Рифай нар Монгол улсын үзэсгэлэнгийн талбайн нээлтэд оролцов. Үзэсгэлэнд үндэсний үйлдвэрлэгч “Хөсөг” брэндийн бүтээгдэхүүн, хотын ил захидал 200ш, А4 хэмжээтэй англи, герман хэл дээр сэтгүүл 1500ш тарааж, Монгол Улсаас Герман, Чех, Австри болон Швейцарийн Холбооны улсад суугаа элчин сайдын яамдад, Берлин хотын МИАТ ХК-ны төлөөлөгчийн газарт тус бүр 500ш сэтгүүл сурталчилгааны хэрэгцээнд өгч, видео шторкийг Монгол улсын талбай дахь лед дэлгэцээр олон удаагийн давтамжтайгаар гаргав. Тус газар нь үзэсгэлэнгийн өдрүүдэд аялал жуулчлалын болон хэвлэл мэдээллийн 40 гаруй байгууллагуудтай уулзалт хийлээ. Мөн Дэлхийн аялал жуулчлалын байгууллагын “Тогтвортой аялал жуулчлал ба Торгоны замын дагуу нутгийн иргэдийн оролцоо” сэдэвт Торгоны замын сайд нарын 7 дугаар уулзалт болж уулзалтад Монгол улсыг төлөөлж УИХ-ын гишүүн Л.Оюун-Эрдэнэ, БОАЖЯ-ны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Цэнгэл, БОАЖЯ-ын сайдын зөвлөх Д.Гансүх оролцов.

➤ Оросын Холбооны улсын “Байкалтур-2017” олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэн 20 дахь жилдээ Эрхүү мужийн “Сибэкспоцентр” төвд 2017 оны 03 дугаар сарын 29-31-ний өдрүүдэд “Их цайны зам” сэдвийн хүрээнд зохион байгуулагдав. Монгол Улсын аялал жуулчлалыг олон улсад сурталчлан таниулах, ах дүү хотуудын харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, Улаанбаатар хотыг чиглэсэн жуулчдын урсгал болон дамжин өнгөрөх тоог нэмэгдүүлэх зорилготой энэхүү үзэсгэлэнд Монгол улсаас ОХУ-ын Эрхүү мужид суугаа Ерөнхий консул Л.Амарсанаа оролцож нээлтийн үйл ажиллагаанд үг хэлсэн. Тус үзэсгэлэнд Улаанбаатар хотыг төлөөлж Нийгмийн асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч, нийслэлийн засаг даргын орлогч Ш.Анхмаа, тус газрын дарга Д.Батсүх болон бусад ажилтнууд оролцож, Улаанбаатарын Аялал жуулчлалын холбоо, UBS телевиз, Зочид буудал, тогооч нарын холбооны төлөөллүүд, аялал жуулчлалын 8 компани хамтран Монгол улсаа сурталчиллаа. Үзэсгэлэнгийн үеэр “Их цайны Зам” бүс хоорондын аялал жуулчлалын төслийн зөвлөгөөнд Улаанбаатар хотыг төлөөлж НЗД-ын орлогч Ш.Анхмаа, НЗДТГ-ын гадаад харилцааны мэргэжилтэн Х.Болд, НАЖГ-ын дарга Д.Батсүх, Улаанбаатарын аялал жуулчлалын холбооны захирал Ё.Бадрал, UB Inn зочид буудлын захирал У.Цолмон нар оролцов. Үзэсгэлэнд Улаанбаатар сэтгүүл, Говь, Гоёо, Алтай кашмер, Эрдэнэт хивс, Хөвсгөл-Их Тайга цай, Улаанбаатар фур компани, Хэнтий аймгийн Ёохор-2017 наадмын сурталчилгааны сэтгүүл тарааж, видео шторкийг Монгол улсын талбай дахь лед дэлгэцээр олон удаагийн давтамжтайгаар гарган, Улаанбаатар хотын мэндчилгээ урлагийн тоглолтыг үзэгчдэд сонирхууллаа. Энэхүү үзэсгэлэнд ОХУ-ын Эрхүү, Өвөр байгалийн 8 муж, БНХАУ-ын 13 муж, БНСУ-ын төлөөлөл, цайны замын судалгаа шинжилгээний болон төрийн бус байгууллагууд, агаарын тээвэр, зочид буудлын төлөөлөгчид, цайны худалдаа эрхлэгч зэрэг нийт 220 байгууллага оролцож, 10 000 гаруй хүн үзэж сонирхов. Улаанбаатар хот үзэсгэлэнд идэвхтэй ажиллаж, үндэсний онцлогийг харуулсан стенд, эвент арга хэмжээ зохион байгуулж, зочдын сонирхлыг татсан тул зохион байгуулагчийн шагнал “Золотая звезда” /Алтан Од/ цом, өргөмжлөлийг хүртлээ.

➤ Улаанбаатар хотыг Зүүн хойд Азийн бизнес, аялал жуулчлал, соёл, санхүүгийн төв болгох зорилтын хүрээнд Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/497 дугаар захирамжийн

дагуу “Улаанбаатар брэнд лого” шалгаруулах уралдааныг 2017 оны 07 дугаар сарын 01-нээс 09 дүгээр сарын 01 хүртэлх хугацаанд зохион байгуулахаар зарлав. Уралдааны талаар мэдээллийг тус газрын www.tourism.ub.gov.mn цахим хуудас, хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлан ажиллаж байна.

➤ Улаанбаатар хотыг сурталчлах зорилгоор МБ олон улсын унадаг дугуйн холбоотой хамтран 24 цагийн хугацаанд 240 км замыг тойрох “UB 240” унадаг дугуйн аяллыг 06 дугаар сарын 2,3-ны өдөр зохион байгуулав. Тус аялалд гадаад дотоодын 34 багийн 203 аялагч дугуйчид оролцов.

➤ БНХАУ-ын нэрт аялагч блогчин Сун Жиэн болон түүний баг хамт олон Улаанбаатар хоттой танилцах, Улаанбаатар хотыг БНХАУ-д улсад социал сувгаар сурталчлуулах зорилгоор 05 дугаар сарын 28-30-ны өдрүүдэд манай хотод аялал хийж аялал жуулчлалын салбарынхантай уулзалт зохион байгуулав. Уулзалтад БНХАУ-ын зах зээлд үйл ажиллагаагаа явуулдаг аялал жуулчлалын 11 компанийн төлөөлөл оролцов. Уулзалтаар БНХАУ-ын хамгийн том мэдээллийн сайт болох www.china.com.cn-tai хамтран мэдээлэл солилцон ажиллахаар боллоо.

➤ “МИАТ” ТӨХК БНСУ-ын Бусан хот руу шинэ чиглэл нээж байгаатай холбогдуулан Кимхе олон улсын нисэх буудалд зохион байгуулагдсан анхны нислэгийн нээлтийн үйл ажиллагаа болон хүлээн авалтад Бусан хотын Аялал жуулчлалын газарт мэргэжилтэн солилцоогоор ажиллаж байгаа тус газрын мэргэжилтэн Б.Амарзаяаг оролцуулж мэдээллээр хангаж ажиллав. Тус арга хэмжээний үеэр Улаанбаатар хотыг сурталчлах зорилгоор Ulaanbaatar Your GateWay сэтгүүлээс 100 ширхэг, Солонгос хэл дээрх Улаанбаатар хотын танилцуулга 200 ширхгийг “МИАТ” ТӨХК-иар дамжуулан Бусан хот руу тээвэрлэх ажлыг зохион байгуулж консулын газар хүргүүлэв.

➤ Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газрын дэргэдэх Жуулчдын мэдээллийн төв болон Сөүлийн гудамжинд байрлах Улаанбаатар хотын Цагдаагийн газрын Иргэдэд үйлчлэх төвийн “Жуулчны мэдээллийн төв”, “Шударга худалдаа, жуулчны мэдээллийн цэг” /Tourist information and Fair trade center/-ийн үйл ажиллагааг сайжруулах, Шөнийн гэрэлт гудамж төслийг хэрэгжүүлж байгаатай холбогдуулан Сөүлийн гудамжинд Гэр мэдээллийн төвийг тохижуулах зорилгоор Нийслэлийн Засаг дарга 2017 оны А/380 дугаар захирамж гаргаж “Түмэн Цагаан Гэр” ХХК-тай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулж, 2 ширхэг авдар, 1 ширээ, 8 сандал, 1 брошурын тавиурыг тус тус захиалан хийлгэж, Эм Пи Эм ХХК-иас 90x170 хэмжээтэй /газрын зураг/ 2 ширхэг, 120x230 хэмжээтэй /газрын зураг/ 1 ширхэг нийт 3 ширхэг Улаанбаатар хотын газрын зураг худалдан авч мэдээллийн төвүүдэд байршуулав. Улаанбаатар хотын түүхэн болон орчин үеийн 6 ширхэг гэрэлт зургийг Сөүлийн гудамжинд байрших Гэр мэдээллийн төвийн хананд байршуулж, UNIPRESS ХХК-иар мэдээллийн төвийн гаднах хаягыг Англи болон Монгол хэл дээр хийлгэж суурилуулсан. Жи-Мобайл ХХК-тай гэрээ байгуулж интернетийн холболт хийж мэдээллийн төвийг интернет сүлжээнд холбож, КоллПро ХХК-тай хамтран ажиллах гэрээ сунгаж, мэдээллийн төвийн суурин утас, дуудлага хадгалах үйлчилгээ, автомат хариулагч зэргийг ажиллуулж эхлээд байна. Монголын Үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны байранд “Шударга худалдаа, жуулчны мэдээллийн цэг”-ийг ажиллуулах түрээсийн гэрээг 2017 оны 06-р сарын 01 -нээс 12-р сарын 31 хүртэл хугацаатайгаар байгууллаа. 2017 оны 06 болон 07-р саруудад зохиогдох соёл урлагийн тоглолтуудын хуваарийг шинэчлэв.

➤ Жуулчдыг хэрэгцээт мэдээллээр хангах зорилгоор Улаанбаатар хотын газрын зураг 10.000 ширхэг, “Улаанбаатар жуулчны хөтөч” гарын авлага номыг 6.800 ширхгийг хэвлүүлэхээр Колорфул ХХК-тай гэрээ байгуулан ажиллаж байна.

➤ Улаанбаатар хотыг гадаадад сурталчлах маркетингийн төлөвлөгөө баталж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

➤ 2017 оны 05 сарын 04-ний өдөр “Шангри-ла Улаанбаатар” зочид буудлын лобби танхимд зохион байгуулагдсан “Хотын хөгжил-шинжлэх ухаан, технологи” сэдэвт олон

улсын бага хурлын үеэр аялал жуулчлалын үзэсгэлэн зохион байгуулав. Үзэсгэлэнд орчин үеийн техник, технологийг ашиглан Нүүдэлчдийн амьдралаас орчин үеийн Улаанбаатар хот үүссэн хөгжил, түүхийг харуулсан 4x8 метрийн хэмжээтэй номын модел бүхий 3 минутын видеог 3D прожектороор үзүүлэв. Монголчуудын зан заншлыг сурталчлах, таниулах зорилгоор монгол гэрийг иж бүрэн тавилгын хамт дэлгэн тавьсан. Монгол гэрт нийслэлийн “Улаанбаатар чуулга”-ын уран бүтээлчид урлагийн тоглолт хийв. Үзэсгэлэнгийн үеэр Улаанбаатар хотод хэрэгжиж байгаа томоохон төсөл, хөтөлбөр болох “Их майдар”, “Зайсан хилл”, “Түмэн хишигт” төслийн танилцуулгыг хийж, Монголын урчуудын эвлэлийн холбооны шилдэг уран бүтээлчдийн бүтээлээр уран зургийн үзэсгэлэн гаргав.

ДӨРӨВ. ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАРЫГ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛЭЭР

➤ Зочлох үйлчилгээний байгууллагуудын үйлчилгээний чанарыг олон улсын жишигт хүргэх зорилгоор Хэрэглэгчдэд зориулсан үйлчилгээ -Зочид буудалд тавих ерөнхий шаардлага MNS 4588:2008, Дэн буудал. Ерөнхий шаардлага MNS 5738:2007 стандартуудыг шинэчлэн, Гэст хаусын стандартыг шинээр боловсруулан 2017 оны 3 сарын 24-ний өдрийн 01/116 албан тоотоор Стандарт хэмжил зүйн газарт хүргүүлж Стандартчиллын техникийн хорооны хурлаар хэлэлцүүлэхээр хүлээгдэж байна. Стандартын төслийг боловсруулахдаа Улаанбаатар хотын Захирагчийн Ажлын алба, Нийслэлийн Мэргэжлийн Хяналтын газар, Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, Нийслэлийн Байгаль орчны газар, Улаанбаатар хотын Цагдаагийн газар зэрэг байгууллагуудад 2017 оны 2 сарын 06-ны өдрийн 01/68 дугаар албан тоотоор стандартыг төслийг хүргүүлж ирсэн саналыг тусгасан. Мөн 2017 оны 3 сарын 15-ны өдөр аялал жуулчлал зочлох үйлчилгээний байгууллагуудын дунд хэлэлцүүлэг зохион байгуулж гарсан саналыг нэгтгэн хэлэлцүүлэг зохион байгуулав. Хэлэлцүүлэгт зочид буудал, дэн буудлын үйл ажиллагаа эрхэлдэг ААНБ-ын 128 удирдлага, менежерүүд, Монголын Аялал жуулчлалын холбоо, Монголын Зочид буудлуудын холбоо, Аялал жуулчлалын мэргэжлийн ур чадварын сургалтын төв ТББ-уудын төлөөлөл, аялал жуулчлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг их, дээд сургуулийн багш эрдэмтэд, дүүргүүдийн аялал жуулчлал хариуцсан мэргэжилтэн зэрэг нийт 200 гаруй хүн оролцож саналаа өглөө. Зочид буудлын үйлчилгээний чанарын зэрэглэл, үндсэн шаардлага MNS ...:2017 төслийг одоо мөрдөж байгаа зочид буудлын үйлчилгээний чанарын зэрэглэл, үндсэн шаардлага MNS 4588:2008 харьцуулахад хэвээр үлдээх шаардлага 17, хасагдах 14, өөрчлөн найруулсан 59, шинээр тусгах 109, Дэн буудлын ерөнхий шаардлага MNS ... :2017 стандартын төслийг одоо мөрдөж байгаа дэн буудлын ерөнхий шаардлага MNS 5738: 2007 стандарттай харьцуулахад хэвээр үлдээх шаардлага 27, хасагдах 13, өөрчлөн найруулсан 28, шинээр 78 шаардлага нэмж найруулан төсөлд тусгав.

➤ Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа үйлчилгээний байгууллагуудын ажилтнуудын дагаж мөрдөх ёс зүй, харилцааны нийтлэг дүрмийг боловсруулан газрын даргын тушаалаар батлуулан хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна.

➤ “Улаанбаатар хотын авто замын ачааллыг зохицуулах нэмэлт зарим арга хэмжээ авах тухай” Нийслэлийн Засаг даргын 2015 оны А/469 дугаар захирамжийн дагуу 8-аас дээш хүний суудалтай жуулчин тээврийн хэрэгслийг улсын дугаарын хязгаарлалтгүй замын хөдөлгөөнд оролцуулах зөвшөөрлийг 2017 оны 6 сарын 23-ны байдлаар 710 хүсэлт ирүүлснээс 591 жуулчин тээврийн хэрэгсэлд олгоод байна.

➤ Монголын Хөтөч тайлбарлагчдын холбоотой хамтран 2017 оны 04 сарын 05-наас 05 сарын 05 хүртэл хугацаанд “Хөтөч тайлбарлагчдын чадваржуулах” сургалтыг зохион байгуулав. Сургалтад 43 хүн хамрагдаж, шалгалтад тэнцсэн 16 хүнд Хөтөч мэргэжлийн сертификат олгов.

➤ Монголын Зочид Буудлуудын Холбоо, Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газар болон Байгаль орчин Аялал жуулчлалын яамтай хамтран “HORECA ULAANBAATAR EXPO 2017” үзэсгэлэнг 2017 оны 4 сарын 13-15-ны өдрүүдэд “Корпорейт Конвеншн төв”-д зохион байгууллаа. Энэ удаагийн үзэсгэлэнд 60 гаруй зочид буудал, ресторан зоогийн газар болон хүнс үйлдвэрлэгчид, импортлогч компаниуд бараа бүтээгдэхүүн, үйл ажиллагаагаа танилцуулав. Үзэсгэлэнгийн үеэр салбарын хөгжлийн чиг хандлага, эдийн засгийн үр өгөөж, техник технологийн дэвшил, маркетинг сурталчилгааны арга барил, олон улсын сүлжээ зочид буудлуудын талаарх шинэлэг мэдээллийг хүргэх зорилготой “Зочлох үйлчилгээний хөгжлийн чиг хандлага инноваци” сэдэвт форум зохион байгуулагдав. Форумд эдийн засагч, нийтлэлч Дэ-Факто Д.Жаргалсайхан, “Assog Ibis Styles” зочид буудлын ерөнхий менежер Майкл Калка, МУИС-ын Бизнесийн сургууль, Зочлох үйлчилгээний салбарын судлаач, доктор М.Билэгсайхан зэрэг эрдэмтэн судлаачид зочлох үйлчилгээний салбарын талаарх хөгжил, хэтийн хандлага, зочид буудлын менежмент, шийдэл зэрэг илтгэлүүд тавилаа.

➤ Гадаад хэлний зохих мэдлэгтэй оюутан, хөдөлмөр эрхлээгүй залуучуудын ур чадварыг сайжруулах, аялал жуулчлалын салбарт хөдөлмөр эрхлэх бололцоотой боловсон хүчнийг нэмэгдүүлэх, тэдгээрийн мэргэшил, мэдлэгийг сайжруулах, гадаадын жуулчдад үйлчлэх аяллын хөтчийг мэргэжлийн арга зүйгээр хангах зорилгоор Нийслэлийн Залуучуудын хөгжлийн газартай хамтран “Гадаадын жуулчны хөтөч бэлтгэх” сургалтыг 2017 оны 05 дугаар сарын 26-наас 06 дугаар сарын 02-ны өдөр хүртэл 5 хоногийн хугацаанд зохион байгуулав. Нийт 600 гаруй хүн бүртгүүлснээс 326 хүн сургалтад хамрагдаж, 282 хүн амжилттай суралцаж, батламж авлаа.

➤ Нийслэлийн харьяа газар, агентлагийн гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа хариуцсан мэргэжилтнүүд, тус газрын ажилтнуудад зориулсан “Виз болон гадаад паспорт олгох, эзэмших, хадгалах тухай журам” сэдэвт сургалтыг 2017 оны 3 сарын 14-ний өдөр Хангазрьд ордонд ЗДТГ-ын Гадаад харилцааны хэлтэстэй хамтран зохион байгуулав. Сургалтад “Монгол Улсын иргэн гадаад улс оронд зорчих, “Гадаадын иргэн, жуулчид Монгол Улсад зорчих” сэдвийн хүрээнд ГХЯ-ны Консулын газрын орлогч захирал Л.Мөнхтүшиг, “Гадаад паспорт олгох, эзэмших, хадгалах журам” сэдвээр ГХЯ-ны 2 дугаар нарийн бичгийн дарга Д.Батбилэг, Консулын газрын мэргэжилтэн Ц.Майцэцэг нар мэдээлэл өгөв.

ТАВ. ЖУУЛЧНЫ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ЧИГЛЭЛЭЭР

➤ Гадаад, дотоодын иргэд, жуулчдыг гэмт халдлагад өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх, цагдаагийн албан хаагчдын гадаад хэлний мэдлэг, ур чадварыг сайжруулах, олон нийтийн арга хэмжээний үед болон Горхи, Тэрэлжийн бүс нутаг, Туул голын сав газраар морин, завьт, машинт эргүүл ажиллуулах, жуулчны бааз, амралтын газар, шөнийн клуб, ресторан, паб, зочид буудал зэрэг газруудын харуул, хамгаалалтыг өндөржүүлэх чиглэлээр Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газар, Нийслэлийн Цагдаагийн газартай 2017-2020 онд хамтран ажиллах Санамж бичгийг 2017 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдөр байгуулан, төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна.

➤ “Жуулчинд ээлтэй оюутан цагдаа” хөтөлбөрт хамрагдах сонирхолтой оюутнуудыг 4 сарын 26-ны өдөр жанжин Д.Сүхбаатарын талбайд зохион байгуулагдсан Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газрын нээлттэй хаалганы өдөрлөг, мөн 28-ны өдөр Улаанбаатар чуулгын байранд зохион байгуулагдсан “Аялал жуулчлал-хөдөлмөр эрхлэлт” яармагийн үеэр бүртгэв. Бүртгэлд нийт 140 оюутан хамрагдав. Бүртгэгдсэн оюутнуудын гадаад хэлний мэдлэгийг шалгаж, тэнцсэн 32 оюутныг 2017 оны 5 сарын 26-наас 28-ны өдрүүдэд гадаад хэл, харилцааны соёл, хууль эрх зүй, аялал жуулчлалын талаар мэдлэг олгох 3 хоногийн сургалтад хамруулж, дүрэмт хувцас, малгай, таних тэмдгээр хангаж, гадаад сурталчилгааны танилцуулга, аюулгүй байдлыг хангах санамж, Улаанбаатар хотын газрын зураг зэрэг 2000 ширхэг тараах материалыг багцлан өгөв. Оюутан цагдаа нь 06 дугаар сарын 09-ний өдрөөс 08 дугаар сарын 15-ны өдрийг хүртэл УБ хотын төвийн

хэсгээр жуулчдын урсгал ихтэй гудамж, талбайд эргүүлийн ажил гүйцэтгэж, олон нийтийг хамарсан соёл урлаг, баяр наадмын арга хэмжээний үеэр гадаадын жуулчдыг эрсдлээс урьдчилан сэргийлж, тэдэнд зөвлөмж өгч, туслан дэмжих чиглэлээр ажиллана.

➤ Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрт морь, тэмээ унуулах ердийн хөсгөөр аялал зохион байгуулж буй иргэд, орон нутгийн хөтчүүдийг нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулах, үйлчилгээний зөвлөмж боловсруулах ажлын хүрээнд Налайх дүүргийн 6 дугаар хороо, ХУД-ийн Өлзийн хорооны иргэд, жуулчны бааз нийт 20 гаруй ААНБ, иргэдээс 2016 онд авсан саналд үндэслэн 2017 оны А/39 дүгээр тушаалаар Ердийн хөсгөөр аялах, аялуулах зөвлөмж батлав. Тушаалын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор төлөвлөгөө боловсруулж баталсан. Төлөвлөгөөнд ердийн хөсгөөр үйлчилгээ эрхлэгч аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдийн судалгаа хийх, зөвлөмжийг сурталчлах, сургалт зохион байгуулах, цахимаар болон гарын авлага материал болгон тараах, хүргэх ажлуудыг хийж байна.

➤ Нийслэлийн Тээврийн газартай хамтран жуулчид хамгийн их зорчдог 29 чиглэлийг сонгон, мэдээллийн зураглал, чиглэлийн нэрийг галиглан автобусны маршрутыг гадаад хэл дээр хэвлэж гарын авлага болгон тараах, автобусны буудал дээр мэдээлэл байрлуулах зэрэг ажлыг хийж байна.

ЗУРГАА. УДИРДЛАГААС ӨГСӨН ҮҮРЭГ ДААЛГАВАР, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ЧИГЛЭЛЭЭР ХИЙЖ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АЖЛЫН ХЭРЭГЖИЛТ

А. Зохион байгуулалтын талаар:

➤ Авилгын эсрэг хууль тогтоомж, Шилэн дансны тухай хууль, Мэдээллийн ил тод байдлыг хангах зорилгоор tourism.ub.gov.mn цахим хуудас, шилэн данс цэсийн мэдээллийг цаг тухай бүр шинэчлэн ажиллаж байна.

➤ Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас тус байгууллагын 2016 оны үйл ажиллагааны үр дүнд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийсэн ажлын талаар Нийслэлийн удирдлагын зөвлөлөөс гаргасан зөвлөмжийн дагуу 22 заалттай ажлын төлөвлөгөө боловсруулж 2017 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдөр газрын даргаар батлуулж төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

➤ Нийслэлийн Удирдах ажилтны шуурхай зөвлөгөөнөөс өгсөн үүрэг даалгаврыг газрын хурлаар нийт албан хаагчдад тогтмол танилцуулж, үүрэг даалгаврын хэрэгжилтэд хүний нөөц, аялал жуулчлалын байгууллага хариуцсан мэргэжилтэн хяналт тавин ажиллав. Тус газартай холбоотой үүрэг даалгаварын биелэлтийг Ulaanbaatar.mn цахим хуудсанд байршуулж хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажиллав. Газрын хурлыг сард 1 удаа зохион байгуулж нийслэлийн удирдах ажилтны шуурхай зөвлөгөөнөөс өгсөн үүрэг даалгавар, байгууллагын төлөвлөгөөт ажлын хэрэгжилт, түүний үр дүн цаашид хийх ажлууд, аялал жуулчлалтай холбоотой сүүлийн үеийн мэдээ, мэдээллийг танилцуулж, удирдлагаас өгсөн үүрэг даалгавар түүний хэрэгжилтийг байгууллагын дотоод сүлжээнд тогтмол байрлуулан ажиллаж байна.

➤ Байгууллагын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 14 хоногоор төлөвлөж, хэрэгжилтийг 14 хоног тутам мэдээллэн, дээд газрын тогтоол шийдвэрийг цаг хугацаанд нь хэрэгжүүлэн холбогдох газарт тайлан мэдээг хүргүүлж байна.

➤ БНХАУ-ын Аялал жуулчлалын хэрэг эрхлэх газрын дарга Ли Жин Жао 6 дугаар сарын 19-20-ны өдрүүдэд хийх албан айлчлалыг зохион байгуулах БОАЖЯ-тай хамтран бэлтгэл ажлыг хангах АСЕМ Гэр ресторанд 6-р сарын 20-ны өдөр зочдыг хүлээж авах хөтөлбөрийг боловсруулан Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын Газрын Гадаад харилцааны хэлтэстэй хамтран зохион байгуулж байна. Тус айлчлалын хүрээнд үдийн зоог барих албан ёсны арга хэмжээг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Гадаад харилцааны хэлтэстэй хамтран АСЕМ ресторанд зохион байгуулав. Монгол улсаас Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч С.Батболд, Ногоон хөгжил, агаарын бохирдлын асуудал хариуцсан орлогч Ж.Батбаясгалан, тус хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн

Н.Отгонсүрэн, Нийслэлийн Аялал жуулчлалын газрын дарга Д.Батсүх, БНХАУ-аас тус улсын аялал жуулчлалын хэрэг эрхлэх газрын дарга Ли Жинзао, Гадаад хамтын ажиллагааны дарга Лиу Шижун, ерөнхий удирдлагын газрын орлогч дарга Шу Хайжун, гадаад хамтын ажиллагааны Европ Америк бүсийг хариуцсан газрын дарга Чуй кэ, ерөнхий удирдлагын газрын ажилтан Лу Кайлин, олон улсын харилцаа гадаад хамтын ажиллагааны газрын ажилтан Жао кэ, Өвөр Монголын Өөртөө Засах Орны Аялал жуулчлалын товчооны дарга Вэй Гуонан, орлогч дарга Жанг Жидонг нар оролцов. Улаанбаатар хотын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор БНХАУ-тай хамтран ажиллах талаар санал боловсруулж Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Гадаад харилцааны хэлтсээр дамжуулж танилцуулсан. Тус уулзалтын үеэр Монгол үндэсний хувцасны загварын үзүүлбэр болон урлагийн тоглолт зохион байгуулав.

➤ Монголын Үндэсний Худалдаа аж үйлдвэрийн танхим, Монголын Аялал жуулчлалын холбоо хамтран зохион байгуулсан “Аялал жуулчлалын бизнес эрхлэгчдийн чуулган-2017” арга хэмжээнд оролцов

➤ 2017 оны 4 сарын 18-22-ны өдрүүдэд БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Бугат хотод зохион байгуулагдсан Эдийн засаг худалдаа, хөрөнгө оруулалтын бизнес форум, Монголын өдрүүд үзэсгэлэнгийн арга хэмжээнд тус газрын орлогч дарга Ц.Энхтүвшин оролцов.

➤ 2017 оны 5 сарын 25-28-ны өдрүүдэд БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Хянган аймгийн Улаан хотод хийх албан айлчлалын бүрэлдэхүүнд тус газрын орлогч дарга Ц.Энхтүвшин ажиллав.

➤ ОХУ-ын Буриад улсын Улаан-Үд хотноо 2017 оны 06 дугаар сарын 21-24-ний өдрүүдэд “Монгол улс, ОХУ, БНХАУ-ын Аялал жуулчлалын сайд нарын хоёрдугаар хуралдаан” зохион байгуулагдав. Уг хуралдаанд тус газрын орлогч дарга Ц.Энхтүвшин оролцов. Хуралдааныг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Цэнгэл, ОХУ-ын Холбооны аялал жуулчлалын агентлагийн дарга Сафонов Олег Петрович, БНХАУ-ын Үндэсний аялал жуулчлалын газрын дарга Ли Цзиньцзао нар даргалан явууллаа. Мөн 06 дугаар сарын 22-ны өдөр ОХУ-ын Бүгд Найрамдах Буриад улсын Заиграев мужийн Ацагат тосгонд “Цайны зам” аялал жуулчлалыг дэмжих таван бүс нутгийн Орос-Хятад-Монголын Зохицуулах зөвлөлийн дөрөвдүгээр хурлыг зохион байгуулж протоколд гарын үсэг зурав. Тус хуралдаанд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга Ц.Цэнгэл, тус газрын орлогч дарга Ц.Энхтүвшин, ОХУ-ын Аялал Жуулчлалын Холбооны агентлагийн төлөөлөгч А.А.Конюшков, БНХАУ-ын Өвөр Монголын Өөртөө Засах Орны Аялал жуулчлалын товчооны дарга Вэй Гуонан, ОХУ-ын Бүгд Найрамдах Бурят улсын Эдийн засгийн яамны Эдийн засгийн яамны орлогч сайд Т.Б.Будаев, ОХУ-ын Эрхүү мужийн Аялал жуулчлалын агентлагийн дарга Е.С.Славина, ОХУ-ын Өвөр Байгалийн хязгаарын Олон улсын хамтын ажиллагааны гадаад эдийн засгийн харилцааны яамны орлогч сайд В.И.Аникьев, “Улаан-Үд”, “Хиагтын район”, “Сэлэнгэ бүсийн” орон нутгийн засаг захиргааны төлөөлөгчид оролцов.

➤ Улаанбаатар хотын иргэдэд эрүүл агаар бэлэглэх аяны хүрээнд нийслэлийн хот орчимд үйл ажиллагаа явуулж буй жуулчны бааз амралтын газрын 96 байгууллагатай холбогдон зурган мэдээлэл бэлтгэн цахим сувгуудаар иргэдэд мэдээлэх талаар танилцуулга хийж, 45 байгууллага мэдээллээ ирүүлэхээр саналаа өгснөөс 26 байгууллага ирүүлж, мэдээллийг нэгтгэв.

➤ Нийслэлийн Мэдээллийн технологийн газар, “Софтлайн Азия” ХХК-тай гурвалсан гэрээг байгуулж /Kaspersky, Endpoint Security 10/ 22 ширхэг антивирус програмын нэг жилийн хугацаатай лицензийг худалдан авч байгууллагын нийт 18 албан хаагч, зөөврийн 2 компьютерт суурилууллаа.

➤ МУ-ын Ерөнхийлөгчийн 2010 оны Мод тарих үндэсний өдөр зарлах тухай 63 дугаар зарлиг, Ойн тухай хуулийн дагуу “Бүх нийтийн мод тарих өдөр”-өөр тус байгууллагын албан хаагчдаас нийт 90.000 төгрөгийг Ногоон байгууламжийн санд хандивлав.

- Бүх нийтийн их цэвэрлэгээнд тус газрын албан хаагчид оролцож Дамдинсүрэнгийн гудамжийн гүүрнээс Нарны зам хүртэл цас цэвэрлэж, Сэлбэ голын баруун талын зам дагуу цэвэрлэгээ хийж нийт 8 шуудай хог ачуулж ажилласан. Уг цэвэрлэгээнд байгууллагын албан хаагчид бүрэн хамрагдсан.
- Байгууллагын дэргэдэх Ёс зүйн хорооны бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн батлав. Ёс зүйн хорооны хурлаас 1 ажилтанд газрын даргын тушаалаар сахилгын шийтгэл ногдуулав.
- Төрийн албан хаагчдын 2016 оны хөдөлгөөний тайланг гарган 2017 оны 1 сарын 10-ны дотор Нийслэл дэх төрийн албаны салбар зөвлөлд хүргүүлжээ. 2017 онд сул ажлын байрыг зарлах саналаа Нийслэл дэх ТАЗ-ийн салбар зөвлөлд хүргүүлсний дагуу төрийн жинхэнэ албан хаагчийн мэргэшлийн шалгалт авах ажил зохион байгуулагдаж, хуулийн дагуу хамгийн өндөр оноо авсан А.Азжаргалыг Нийслэл дэх ТАЗ-ийн салбар зөвлөлийн саналын дагуу албан тушаалд томиллоо.
- Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/198 дугаар захирамжийн дагуу Азийн зүүн бүсийн эрэгтэйчүүдийн волейболын аварга шалгаруулах тэмцээнийг 2017 оны 5 сарын 20-26-ны өдрүүдэд Улаанбаатар хотод зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллах ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд ажиллаж байна.
- Монгол Улсын ерөнхий сайдын 2017 оны 52 дугаар захирамжийн дагуу тус газрын даргын 2017 оны А/166 дугаар тушаалаар “Ази, Номхон далайн бүсийн 31 дүгээр Жембори”-г 2017 оны 07 сарын 27-ноос 08 сарын 03-ны өдрүүдэд Улаанбаатар хотод зохион байгуулах ажлын хэсгийг байгуулан бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.
- БНСУ-ын Инчион хотын даргын айлчлалын үеэр төлөөлөгчдийг аялуулах аяллын хөтөлбөр боловсруулан бэлтгэж НЗДТГ-т хүргүүлэв
- Улаанбаатар хот, Монголчуудын ёс заншил, монгол ахуйг гадаадад сурталчлах, Унгар улсын Будапешт хотноо 2017 оны 8 дугаар сард зохион байгуулагдах “Гар урчуудын баяр” арга хэмжээнд хэрэглэх иж бүрэн тавилгатай монгол гэрийн судалгаа хийж худалдан авах ажлыг зохион байгуулав.
- НЗД-ын 2017 оны А/166 дугаар захирамжийн хэрэгжилтийг хангах Ажлын хэсгийн хурлаас өгсөн үүрэг даалгаврын дагуу Ази, Номхон далайн бүсийн 31 дүгээр Жемборийн зочин, аялагчдад зориулан Монгол орны тухай 100 ширхэг сэтгүүл, видео материалын эх бэлтгэх, “UB guide” сэтгүүлийн дугаарт Жемборийн тухай 1 нүүр танилцуулгыг гаргахаар төлөвлөсөн. Арга хэмжээний үеэр Нийслэлийн Цагдаагийн газар, Монголын Оюутны Холбоотой хамтран “Tourist Guide Police-2017” арга хэмжээнд хамрагдсан 30 оюутныг Жемборийн дүрэмт хувцас, лого, тэмдгийг зүүлгэж ажиллуулахаар боллоо.
- НЗД-ын 2017 оны А/198 дугаар захирамжийн хэрэгжилтийг хангах /Азийн зүүн бүсийн эрэгтэйчүүдийн волейболын аварга шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулах ажлын хэсэг байгуулах тухай/ Азийн зүүн бүсийн эрэгтэйчүүдийн волейболын аварга шалгаруулах тэмцээнд 8 улсын 180 гаруй тамирчид оролцсон. Тамирчдад Улаанбаатар хотыг танилцуулах сурталчлах зорилгоор “Монголын түүх, хөшөө дурсгал”, “Горхи-Тэрэлж дэх уулын болон морин аялал”, “Сонгодог болон шоппинг аялал” гэсэн чиглэлээр маршрут боловсруулж өгч Монголиан күэст компаниар гүйцэтгүүлэв.
- НЗД-ын 2017 оны А/167 дугаар захирамжийн хэрэгжилтийг хангах /Жэй Си Ай байгууллагын Ази, Номхон далайн бүсийн чуулга уулзалтыг Улаанбаатар хотод 2017 оны 06 дугаар сарын 08-11-ний өдрүүдэд зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажиллах/ Тус газраас зохион байгуулагчдад мэргэжлийн үнэмлэхтэй хөтөч тайлбарлагчдын судалгаа, хот орчимд морь унуулдаг иргэдийн судалгаа, 42 үзмэрийг хамарсан 10 чиглэлийн хотын хагас өдрийн аяллын маршрутыг гаргаж өгөв. Мөн

төлөөлөгчдөд тараах 1000ш хотын газрын зургийг хэвлүүлж ажлын хэсгийнхэнд хүлээлгэж өгөв.

➤ 2017 оны 4 дүгээр сард болох АНУ-ын Филадельфийн оркестр арга хэмжээ зохион байгуулах ажлын хэсгийн хуралд тус газрын дарга Д.Батсүх оролцов.

➤ Азийн хөгжлийн банкны төслөөр хэрэгжиж буй газар зүйн мэдээллийн системд суурилсан нийслэлийн дундын мэдээллийн санг өргөжүүлэх, нийтийн хэрэглэгээнд нэвтрүүлэх ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд тус газрын дарга Д.Батсүх орж ажиллаж байна. Энэ ажлын хүрээнд дундын мэдээллийн санг бий болгох техникийн шийдлийг тогтох хуралд Захиргааны хэлтсийн дарга Д.Ганболд, техникийн ажилтнуудын сургалтад мэргэжилтэн А.Эрдэнэцогт нар оролцлоо.

➤ Итали улсын Соёл, аялал жуулчлалын дэд сайд Он Дорина Вианкитай хийсэн уулзалтад Нийгмийн асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч, нийслэлийн засаг даргын орлогч Ш.Анхмаа, тус газрын дарга Д.Батсүх нар оролцов

Б. Цаг үеийн ажлын шаардлагаар дээд газраас өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийн талаар:

➤ Агаарын бохирдолгүй, техник технологийн шинэ дэвшлийг олон нийтэд танилцуулах, Улаанбаатар хотыг аялал жуулчлалын зорих газар болгон гадаадад сурталчлах зорилготой И-Формула олон улсын тэмцээн зохион байгуулах танилцуулга бэлтгэн Нийслэлийн Засаг даргад танилцуулав.

➤ БОАЖ-ын сайд Д.Оюунхорол 2017 оны 3 дугаар сарын 16-нд ХУД-ийн 13 хорооны иргэд, 17-нд Баянзүрх дүүргийн иргэдтэй уулзалт зохион байгуулсан. Уулзалтад тус газрын дарга Д.Батсүх ажиллав.

➤ Агаарын бохирдлыг бууруулах үндэсний хороо, Засгийн газар хамтран баталсан Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийг Нийслэлийн Засаг даргын ногоон хөгжил, агаарын бохирдлын асуудал хариуцсан орлогч Ж.Батбаясгалан 2017 оны 3 дугаар сарын 23-ны өдөр нийслэлийн Хангарди ордонд хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудад танилцууллаа. Уг танилцуулгын ажилд тус газрын дарга Д.Батсүх ажиллав.

➤ Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас 2017 оныг “Иргэдийн оролцоотой эрх зүйн шинэтгэлийн жил” болгон зарласан ажлын хүрээнд иргэдэд үйл ажиллагаагаа сурталчлах, мэдээлэх, төрийн үйлчилгээг ойртуулах зорилгоор нээлттэй хаалганы өдөрлөгийг 4-р сарын 24-ний өдөр Д.Сүхбаатарын талбайд зохион байгуулав. Өдөрлөгийн үеэр зочид буудал, жуулчны бааз, амралтын газрын үйл ажиллагааг эрхлэх хүсэлтэй 50 гаруй иргэд, аж ахуйн нэгжид эрх зүй, стандартын талаар зөвлөмж өгч, гарын авлага материал түгээж, жуулчны улирлын хугацаанд “Жуулчинд ээлтэй Оюутан цагдаа-2017” арга хэмжээнд оролцох сонирхолтой их, дээд сургуулийн аялал жуулчлал, олон улс, гадаад хэлний ангийн 60 гаруй оюутан бүртгэж, мэдээлэл өгч ажиллав.

➤ Аялал жуулчлалын тусгай бүс байгуулах, тусгай бүсийн эрх зүйн орчин болон шинээр бий болгох үйлчилгээний санал зэрэг танилцуулга материал бэлтгэн Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчид танилцуулсан

ДОЛОО. ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧДЫН СУРГАЛТ, АЖИЛЛАХ НӨХЦӨЛ, НИЙГМИЙН АСУУДЛЫН ТАЛААР

➤ НЗД-ын 2017 оны 02 дугаар “Сахилга хариуцлага, дэг журмыг сайжруулах тухай” албан даалгаврыг 2017 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдрийн байгууллагын хурал дээр нийт албан хаагчдад танилцуулж цаг ашиглалтыг сайжруулах, төрийн албан хаагчийн ёс зүйг онцгой сахих, байгууллагын үйл ажиллагааг шуурхай, ил тод, нээлттэй байлгах, Авлигын

эсрэг хууль, бусад хууль тогтоомж, батлагдсан дүрэм журмыг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж мөрдөж ажиллахыг үүрэг болгов.

➤ Албан хаагчдын ажлын байрны тодорхойлолт, Хөдөлмөрийн дотоод журам, Албан хэрэг хөтлөлтийн журмыг шинэчлэн боловсруулж батлав.

➤ 2017 оны 4 сарын 20-ны өдөр НЗДТГ, Нийслэлийн Хүүхэд гэр бүл, хөгжлийн газраас шинээр батлагдсан хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах зорилгоор Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай, Хүүхэд хамгааллын тухай хуулиудыг танилцуулж хэрэгжүүлж ажиллах талаар зохион байгуулсан сургалтад тус газрын мэргэжилтэн М.Баасандорж хамрагдав.

➤ НЗДТГ-аас БНСУ-ын Пусан хотын захиргаанаас нутгийн засаг, захиргааны байгууллагуудыг ажилтнуудын “K2H” солилцооны 6 сарын хөтөлбөрт тус газрын 1 мэргэжилтэн Б.Амарзаяа хамрагдаж байгаа.

➤ НЗДТГ-ын ХШҮХ-ээс зохион байгуулсан Бодлогын баримт бичиг боловсруулах сургалтад захиргааны хэлтсийн дарга Д.Ганболд, мэргэжилтэн Э.Мөнхзул, Ш.Ундармаа, Бодлого төлөвлөлтийн хэлтсээс зохион байгуулсан сургалтад мэргэжилтэн Ш.Ундармаа, Э.Мөнхзул нар хамрагдав.

➤ Нэг удаагийн буцалтгүй тусламжаар 4 ажилтанд нийт 960.0 төгрөг зарцуулж, 2 ажилтанг богино хугацааны сургалтад хамруулж, зэрэг дэвийн нэмэгдэл 3 ажилтанд, ур чадварын нэмэгдэл 1 ажилтанд тус тус олгов.

ТАНИЛЦСАН:
ДАРГА

Д.БАТСҮХ

ХЯНАСАН:
ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Д.ГАНБОЛД

БОЛОВСРУУЛСАН:
МЭРГЭЖИЛТЭН

Э.МӨНХЗУЛ